

ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗНАНЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ ОСВІТЯН

Актуальним залишається твердження, що бібліотека є невід'ємною складовою інформаційно-освітнього простору закладу освіти. Вона забезпечує доступ до знань, підтримує освітньо-виховний процес, сприяє професійному зростанню педагогів і формуванню всебічно розвиненої особистості.

Кожна бібліотека має власну місію, завдання, читацький контингент і, відповідно, спектр бібліотечно-інформаційних послуг. Серед таких особливе місце посідають освітянські бібліотеки (закладів загальної середньої, професійної, вищої та післядипломної освіти), які становлять найбільшу мережу книгозбірень в Україні та активно функціонують як центри інформаційно-комунікаційної підтримки.

Координацію діяльності, науково-методичний супровід та професійне консультування бібліотек освітньої сфери забезпечує Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України (далі – ДНПБ). Вже понад 25 років ДНПБ виконує функції провідного наукового інформаційного центру для педагогів, бібліотечних фахівців, дослідників галузі.

Сьогодні ДНПБ активно розвиває інноваційну модель наукової бібліотеки, яка відповідає сучасним запитам інформаційного суспільства, має потужні бази даних і забезпечує відкритий доступ до світових ресурсів знань на основі широкого впровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Фонд ДНПБ налічує близько 600 тис. документів на традиційних і електронних носіях. Його основу становлять: енциклопедії, словники, довідники; підручники, навчально-методичні комплекси; монографії, збірники наукових праць; результати досліджень з педагогіки, психології, філософії, мовознавства, літературознавства. Переважна частина фонду – це фахові видання, що використовують в освітньому процесі, науковій та професійній діяльності освітян. Відокремлено спеціалізовані підфонди: «Фонд імені В. О. Сухомлинського»; «Фонд з бібліотекознавства, книгознавства, бібліографознавства»; «Дисertaції з питань педагогіки та психології»; «Автореферати дисертацій з питань педагогіки та психології»; «Документи іноземними мовами»; «Рідкісні видання». Справжньою родзинкою фонду є колекція рідкісних видань XVII – початку XX ст. (28 081 документ), об'єднаних у серії: «Педагогіка», «Психологія», «Шкільні підручники і посібники», «Періодичні видання XIX – поч. XX ст.», «Видання іноземними мовами». Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 19.12.2001 №1709, документи 1850–1917 рр. віднесено до національного культурного надбання України.

Інформацію про ресурси, послуги та проекти бібліотеки представлено на вебпорталі ДНПБ <https://dnpb.gov.ua/ua>, який охоплює тематичні сторінки: «Про бібліотеку», «Ресурси», «Е-бібліотека», «Українська мова онлайн», «Віртуальні читальні зали», «Послуги», «Науковцю»,

«Бібліотечному фахівцю», «Календар подій» тощо.

Електронні науково-освітні ресурси містять: Електронну бібліотеку з колекціями книжкових пам'яток, праці В. О. Сухомлинського, наукову продукцію ДНПБ та освітянських бібліотек системи МОН і НАПН України; Базу даних «Періодика» з понад 1000 назв газет і журналів українською та іноземними мовами; Каталог шкільних підручників (1918–1945 рр.) з гуманітарних і природничо-математичних дисциплін; Показчик «Журнали психолого-педагогічної тематики XIX – початку XX ст.».

На сайті постійно доповнюють та оновлюють інформаційно-бібліографічні

ресурси про відомих українських і закордонних педагогів, бібліотекознавців, які згруповані за рубриками: «Педагоги України та світу»; «Педагоги-новатори»; «Видатні бібліотекознавці».

Практичну користь для освітян становлять рекомендаційні бібліографічні видання: огляди ЗМІ; добірки для науково-педагогічних працівників; матеріали для класних керівників, вихователів; на працювання до Першого уроку.

У розділі інформаційно-аналітичних ресурсів доступні: «Аналітичний вісник у сфері освіти й науки», «Аналітичні огляди», «Педагогічна наука України: бібліометричний аудит», «Моніторинг ЗМІ» – електронна база даних з актуальними

подіями у сфері освіти, науки, культури.

Серед рекомендаційних бібліографічних посібників, які пропонує ДНПБ, важливе місце посідає «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти». Календар є щорічним виданням, що містить хронологічний перелік визначних дат з історії як світової, так і вітчизняної освіти, педагогіки, психології, філософії та інших суміжних галузей знань і може бути використаний педагогічними й науково-педагогічними працівниками, здобувачами освіти, бібліотекарями освітянських книгозбірень у плануванні роботи і як джерело компетентної інформації про ту чи іншу подію або постать.

Цікавою для педагогів та учасників освітнього процесу може стати рубрика «Українська мова онлайн», яка охоплює нормативні акти, словники, енциклопедії, зразки літературної мови, прислів'я й цитати, а також добірку посилань на портали для вивчення української мови.

ДНПБ пропонує послуги, які доступні у приміщенні та дистанційно: електронна доставка документів; індексування за УДК; довідковий сервіс «Запитай бібліотекаря»; замовлення на бронеполіцію; супровід освітніх заходів (педради, семінари, вебінари тощо).

Окремий напрям – інформаційно-методичний супровід освітянських бібліотек, що містить: щорічний довідник діяльності освітянських бібліотек України; видання серії «На допомогу професійній самоосвіті»; матеріали до рубрик «Бібліотека Нової української школи», «Бібліотека в реаліях війни»; методичні рекомендації до проведення Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек.

Бібліотека постійно ініціює віртуальні виставки, презентує нові надходження, тематичні добірки до ювілеїв видатних педагогів, знакових подій в історії освіти та культури.

З початком нового навчального року запрошуємо освітян, науковців, бібліотекарів скористатися ресурсами ДНПБ. Відвідайте наш вебпортал

<https://dnpb.gov.ua/ua>,

сторінку у Facebook

<https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua>,

YouTube-канал

https://www.youtube.com/@dnppd_napn_ua

Переконані, що електронні науково-освітні ресурси ДНПБ імені В. О. Сухомлинського сприятимуть професійному розвитку, популяризації української педагогічної думки, формуванню відкритого, сучасного освітнього середовища.

Оксана МАТВІЙЧУК,

старший науковий співробітник
відділу науково-освітніх
інформаційних ресурсів
і методичного супроводу освітянських
бібліотек;

Тетяна ПАВЛЕНКО,

науковий співробітник
відділу науково-освітніх
інформаційних ресурсів
і методичного супроводу
освітянських бібліотек
Державної науково-педагогічної
бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського